№ 31. Treschdeen, 1. Augustâ. 1884.

Iſnahk weenreiſ nedelâ.

Makſa par ſludinajumeem: 8 kap. par ſihku rakſtu rindinu; pahrtulkoſchana iſ ſweſchahm walodahm par brihwu.

Redakzijas adreſe: Jelgawâ, Ferd. Beſthorna kga grahmatu bodê.

Latweeſchu Awiſes.

Makſa, Jelgawâ ſanemot: par gadu — 1 rubl.

Makſa, pahr paſtu peeſuhtot: par gadu — 1 rubl. 50 kap.

Ekſpedizija: Jelgawâ, Ferd. Beſthorna kga grahmatu bodê.

„Latw. Aw." war apſtelleht un ſludinajumus peenem:
Jelgawâ: Ferd. Beſthorna kga grahmatu bodê, Paleiſas eelâ № 2, „Latw. Aw." ekſpedizijâ. — **Bauſkâ:** Steina kga apteeki. — **Kuldigâ:** Ferd. Beſthorna kga grahmatu bodê. — **Rihgâ:** D. Minus kga kantori, Kop eelâ № 5. — **Rihgâ:** E. Plates kga drukatawâ, pee Pehtera baſnizas.

63. gada-gahjums.

„Latw. Aw." war apſtelleht un ſludinajumus peenem:
Walmeerâ: Trey kga grahmatu bodê. — **Walkâ:** M. Rudolffa kga grahmatu bodê. — **Pehterburgâ,** pee Pehterburgas zeen. Latw. draudſes mahzitaja. — **Beſ tam: pee zeen. mahzitajeem** — tiklab **Widſemê,** kâ ari **Kurſemê.**

Par ſinu.

No 1. Julija war apſtelleht „Latweeſchu Awiſes" lihdſ gada beigahm. Makſa ir, kâ arweenu: **60 kap.** Jelgawâ ſanemot un **90 kap.** pahr paſtu.

Wiſi nummuri no 1. Julija wehl dabonami un teek lihdſ ſuhtiti.

Erzogu lihki Jelgawas pils welwê.

Schi gada Maija mehneſcha pirmajâs deenâs pahrluhkoja erzogu lihkus Jelgawas pils welwê. Par ſcho darbu paſneedſam zeen. laſitajeem pehz „Rig. Ztgas" ſchahdas ſinas: Pirmo erzogu kapu welwi Gotards Ketleris, kas waldija no 1561. lihdſ 1587. gadam, lika eetaiſiht apakſch pils baſnizas, ko winſch 1582. gadâ uſbuhweja blakam wezajai pilij. Jaunajâ kapu weetâ erzogs nolika ſawus 3 behrnus, kas ſenak bija miruſchi un zitâ weetâ paglabati. Gotardu paſchu paglabaja 1587. gadâ, weenkahrſchâ wihſê, jaunajâ welwê. Ketlera laulato draudſeni Annu guldinaja turpat 1602. gadâ. Eewehrojamakas bija nelaika erzoga dehla un pehznahzeja, Fridrika, behres. Schihs waldija no 1567. lihdſ 1642. gadam. Aiſgahjejam par godu Eiropas firſti pa dalai nahza paſchi, pa dalai ſuhtija uſ behrehm ſawus weetneekus. Paglabaſchanu iſdarija pehz ta laika modes ar leelu greſnuma. Lihdſigâ wihſê paglabaja Fridrika brahli, Wilumu, kas lihdſ 1616. gadam pahrwaldija weenu Kurſemes dalu; bet tad tika atzelts zaur muiſchneekeem no waldiſchanas, tamdehl ka bija lizis nonahweht diwi nepaklauſigus brahlus, baronus Noldes. — Schee abi brahli tikuſchi nonahweti „Jeruſalemes weeſnizâ", kas wehl tagad atrodahs pee tirgus platſcha, kaut gan jau deewsgan ſakrituſi, un toreiſ bija ta leelakâ weeſniza Jelgawâ. — Wilumu iſ Kurſemes iſdſina; winſch nomira 1640. gadâ Wahzijâ. Nelaika lihki pa juhras zeku atweda uſ Kurſemi. Wilumam gruhti klahjahs — dſihwojot, un gruhtumu tas ari baudija wehl pehz nahwes, eekams nokluwa kapu welwê pee faweem peederigeem. Lihki atweda papreekſch no Danzigas uſ Leepaju. Pallaban gribeja neſt ſahrku no kuga ſemê, kad zaur neuſmanibu uguns iſzehlahs, kas aprija kugi lihdſ ar behru greſnumeem. Sahrku iſglahba, kas nu ilgu laiku ſtahweja Leepajâ, kamehr beidſot to atweda uſ Jelgawu. — Sweedri erzoga Jehkaba waldiſchanas laikâ (no 1642. lihdſ 1682. g.) uſwareja Kurſemi. Bet wehlak atkal no Kreeweem pahrwareti, wini projam eedami iſdarija daudſ warmahzibu, un ari erzogu lihkus pa dalai ſaplosija un aplaupija. — Jehkaba pehznahzejs, erzogs Ferdinands, ne-uſturejahs Jelgawas pilî, un tamdehl ſchi ari panihka, lihdſ kamehr erzogs Birons nehma waldiſchanas groſchus ſawâs rokâs. Schis Keiſarenes Annas uſtizamais padomneeks lika nopoſtiht 1737. gadâ wezo, panihkuſcho pili un uſbuhweja tai paſchâ weetâ jaunu — tagadejo pili. Bet ihpaſchas ruhmes preekſch erzogu lihkeem wehl nebija; tos nehſaja ſchurp un turp, no weena ſchkuhna uſ otru. Tikai 1820. gadâ uſ Kurſemes wirſpilsteeſas preſidenta v. Offenberga kga uſaizinaſchanu dahwanas ſalaſija un eetaiſija pilî ihpaſchu ruhmi, kurâ nolika Deewa meerâ duſoſchos, zitreiſejos Kurſemes waldineekus.

Jau ſen bija nodomahts, pahrluhkot erzogu ſahrkus, bet tikai ſchogad wairak kungu, kâ: inſpektors Dannenbergis, wirſſkolotaji Diederichs un Boy's, dakteris Otto un ſkunſts-mahlderis Dörings, to iſdarija. — Pirmâ Kurſemes erzoga Gotarda Ketlera lihkis guł gandrihſ iſnihkuſchâ koka ſahrkâ, kas eelikts eekſch weenkahrſcha alwas ſahrka. No drehbehm un dahrgahm leetahm ne wehſts tani ne-atradahs. Lihkis pats turpreti wehl itin labi uſturejees. Mutê wiſi ſobi; war nomaniht matu ſarkanumu, un nekas pee lihka naw apſkahdehts. Sahrka wirsrakſtâ laſams, ka Ketleris dſimis 1517. g. Tàpat ari Ketlera laulatahs draudſenes lihkis wehl itin brangs. Winas ſahrkâ atradahs roku ſprahdſe, iſrotata ar dahrgeem akmeneem, kâ ari kakla un roku kehrdes, un ſelta gredſens. Turpreti no drehbehm nebija wairs ne lupatas. — Erzoga Fridrika un wina laulatahs draudſenes ſahrki ir loti krahſchni. Teeſcham wehrts, ka winus nobildê un zeł preekſchâ publikai. Minetee ſahrki, kas glihti iſſtrahdati un puſchkoti ar daſchadeem greſnumeem, dod leezibu pahr toreiſejo Kurſemes mahkſlu. — Fridrikis un wina laulatâ draudſene likuſchi pagatawot Jelgawâ ſchos ſahrkus, kamehr wehl dſihwojuſchi. Eekſchejee koka ſahrki wehl itin brangi; tanîs atradahs kurpes, daſchi drehbju gabali un gredſens ar ſilu akmeni. Tàpat ari erzoga Wiłuma koka ſahrks naw iſnihzis, kurâ wina lihkis guł, eeſchuhts melnâ ſamta drahnâ. — Ari erzoga Jehkaba ſahrks ir eewehrojams; winſch tàpat puſchkots ar daſchadeem greſnumeem. Wirs ſahrka atrodahs kruſts ar Kriſtus bildi, Kurſemes wapenis, mirona galwa u. t. t. Schi waldineeka apgehrbs ir ſaplosihts; galwa un kahjas apſkahdetas. Wina laulatahs draudſenes Sofijas lihkis turpreti atkal ne-aiſkahrts. — Ar leelu wehribu nu attaiſija Jehkaba peektâ dehla, printſcha Aleksandera, ſahrku, no ka teiz, ka tani gułot kahds ſemneeks, paſtalas kahjâs; ſchis, eedams nahwê, glahbis printſcha dſihwibu, un tapehz wina truhdeem parahdihts tahds gods un winſch, ſemneeku uſwalkâ, paglabahts erzogu pulkâ. Sahrku attaiſot redſeja, ka tani duſs pats prinzis, ko 1686. gadâ Turku karâ, Auſtrijâ, nonahweja. Lihki atweda uſ Kurſemi. Sahrkâ tas guł uſ ehweles ſkaidahm, un ir eetihts ſwikotâ audeklâ. Kahjâs tam ſekes. No paſtalahm, kâ teika noſtahſta, naw ne ſmakas. Kreiſâ roka, kurâ ahdas zimds, brangi uſturejuſees. Labahs rokas lihdſ elkonim truhkſt; tahs weetâ ir zimds, kas peebahſts ar wilnu. Printſcha Aleksandera un erzoga Fridrika Kaſimira ſahrkeem naw apkahrt ihpaſchu alwa ſahrku. Kaſimirs, maſak eewehrojamais Kurſemes erzogs, waldija no 1682. lihdſ 1698. gadam. Wina lihkis wiſu labaki uſturejees. Galwâ tam paruhka, un pats gehrbts ſihda mehteli. Wina ſeija druſku ſmaida. Kaſimira laulatâ draudſene Sofija Amalija un erzogs Ferdinands, kas waldija no 1711. lihdſ 1737. gadam, ir glabati pehz wezu laiku modes. — Erzoga Fridrika Wiłuma ſahrks ir łoti ſchaurs. Schis erzogs waldija no 1698. lihdſ 1711. gadam. Romanams, ka lihkis ar waru ſahrkâ eebahſts. Nelaikis ir aplaupihts; labâ roka pawiſam norauta. Lihkis gehrbts ſpoſchâ ſihſchu audeklâ. — Ernesta Jahna Birona un wina laulatahs draudſenes lihki ir apgehrbti pehz wehlaku laiku modes. Abi łoti labi uſturejuſchees. — Fotografs Kieperta kgs, Jelgawâ, ir nobildejis daſchus erzogus un winu ſahrkus. Tos war dabuht pirkt.

Atbilde un iſſkaidrojums uſ rakſteenu „Balſs" 19. nummurâ: „No Liſumas."*)

(Eeſuhtihts.)

Laikrakſti mehdſ buht atklahta kritiſeſchanas weeta, kurôs labumus uſteiz, nelabumus un netikumus graiſa. Tomehr teem, kuri atklahti kritiſê, waijaga, pehz muhſu domahm, pirmkahrt buht dſihwes un leetas paſinejeem, otrkahrt turetees ſtingri pee pateeſibas, un treſchkahrt buht paſcheem preekſchſihmigu ihpaſchibu, kuri ne ween wahrdus klabina, bet ari dſihwê ſtahw ne-apwainoti un pee ſaweem lihdſzilwekeem eenem zeenitu ſtahwokli. Bet ko gan tad ſaziht, kad ſehni kerahs pee ſpalwas un apmehtâ dubłeem wihrus, winu darbus un eeſtahdes? Waj tad ari kritiſeſchanai kahda wehrte, kad klaiji meli top iſpauſti? Redakzijahm ikreiſas naw eeſpehjams, neleetigus kritikus paſiht un winu rakſteenus ſijaht, kamdehł tad kritiſetam paſcham jaluhko ſewi aiſſtahwetees pret nepateeſeem ſinojumeem. Minetâ „Balſs" nummurâ kahds „—ots" nemahs kritiſeht par Liſumas muiſchu, winas ſaimneekeem un draudſes konwentu. Schis rakſteens ir leelakai dalai pildihts ar nepateeſibu, kamdehł zeram, ka zeenijamâ redakzija Liſumas muiſchas waldei ſawâ laikrakſtâ ari atłaus kahdus iſſkaidrojumus dot pret „—ota" ſinojumu. „Balſs" abonentu ſkaits eet tuhkſtoſchôs, kamdehł tad ari ſchai muiſchas waldei newar buht weenaldſigi, ka ſchee tuhkſtoſchi nepateeſas ſinas zaur „—ota" rakſteem ſanem. Kad „—ots" nemahs par Liſumas muiſchu dot nejauku kritiku, tad jau abonenteem buhtu jaſina, kahds ſchis kritikis un waj winſch ari preekſch ſchi darba kwalifizejahs. Kahds dſihwes paſinejs, to laipnee laſitaji no ta nopratihs, ka „—ots" wehl ne-eenem ſawâ tautâ nekahda ſtahwokła; maſ iſglihtibas baudijis, winſch kułahs no weenas mahjas uſ otru, no weenas draudſes uſ otru, nekur ceredſehts, wiſur aiſraidihts; godigs darbs winam netihkahs; winſch

*) Liſumas muiſchas walde ſcho rakſtu bija pirms peeſuhtijuſi „Balſs" awiſei, lai to uſnemtu kâ atbildi pret kahda minetahs awiſes koreſpondenta jeb lihdſſtrahdataja uſbruzeeneem, kas paraſtijees ar burteem jeb bokſtabeem „—ots". Bet „Balſs" awiſe tikai kahdus gabalus (proti maſako daļu) no tam nodrukajuſi, un wiſu pahrejo, beſ jebkahda peeſihmejuma, atſtuhmuſi pee malas. Zeen. Liſumas muiſchas walde, kâ protams, ar tahdu ſawa rakſta pahrtaiſiſchanu naw meerâ, un tamdehł luhdſ „Latw. Awiſchu" redakziju, wiſu ſcho atbildi ſawâs ſleijâs uſnemt, lai, kâ minetâ walde mums rakſta, to leetu „ari leelaka publika dabutu paſiht". Scho luhgumu mi ſcheitan iſpildam, Liſumas muiſchas waldes rakſtu wahrdu pa wahrdam, beſ pahrgroſijumeem un iſſlaidumeem, „Latw. Awiſchu" ſleijâs nodrukadami. „Latw. Aw." redakzija.

Paſpahrnê.

Salauſta ſirds.

Latwiſki tulkots no J. Pahna.

(Beigums.)

3.

Kad nu grehſene weena pati bija, tad, no ſirds ſahpehm pahrnemtai, winai leela afara noriteja uſ ſchujamo. Wina apakſch ſewis rurunaja: „Zik neſchehligs, Julij', Tu eſi pret mani, ſawu uſtizamo draudſeni, kas Tewis dehł ſawu dſihwibu noddtu; Tu mani atſtahj, zitu mihledams. Daudſ, ja — daudſ mehs ſeeweeſchi upurejam, pee altara wibram „ja-wahrdu" ſazidami un muhſu likteni wina rokâs un ſargaſchanâ nododami. Kamehr wehl bruhtgans, tad gan rahdahs buht uſtizigs, bet wehlak — ak wai! — łoti maſ tahdu, kas ſawai laulatai draudſenei nedara ſirds ſahpes. Ko nu lai eeſahku? — Waj winam to tuhlit teikſchu? Nè, to newaru! Paſihſtu winu itin labi; ar to neka nepanahkſchu."

Grehſene apnehmahs, grahſam no tam neka neſaziht, ka winai ſchis noſeegums jau ſinams; wina raudſija wiſu tà eegroſiht, ka grahfs pats to ſajuht un pahrleezinajahs, ka pahrſkatijees. — Un riktigi! Grehſenes goda prahts uſwareja; grahfs nahza pee atſihſchanas.

4.

Grahfs łoti jautrs wakarâ pahrnahza no medſchanas, un grehſenei laipni teiza, ka ſchodeen iſ tihras ſchehlaſtibas neneeka ne-eſot ſchahwis, pee tam ſawu tukſcho taſchu rahdidams.

„Ak Tu wiltneeks," grehſene ſawâ ſirdî domaja. „Tu nemaſ ſchodeen ne-eſi bijis meſchâ, bet wiſu laiku pawadijis, ar Mariju lakſtodamees; winas butſchinas Tewi padarijuſchas tik lihgſmu un preezigu!"

Zaur grahſa pahrnahkſchanu un wina preezigu iſtureſchanos grehſene gan dſiki tika aiſkahrta; bet tomehr wina ſawaldija ſawu ſirds nemeeru, un palika itin jautra, dſirdot, ka rihtâ agri pils uſraugs nahks, rehkinumus nodot, kur tad buhſchot darba pus deenas, kamehr eenemſchanas un iſdoſchanas aprehkinaſchot. Grehſenei nu bija iſdewigs brihdis, eet pee Marijas un ſawa Julija dehł iſrunatees.

Nakts pagahja, rihts atnahza, un ari pils uſraugs eeradahs, kas tuhlit pee grahſa tapa aizinahts. Paſtarpam grehſene ahtri apgehrbahs, un kurwiti panehmuſi, kurâ butele wihna, kuhkas un diwi glahſes atradahs, wina, no neweena nepamanita, aiſgahja uſ meſchakunga muiſchu.

Solus 20 no meſchakunga muiſchas attahłu buhdama, grehſene eeraudſija ſkaiſtu meiteni, uſ benka durwju preekſchâ ſehſcham. Grehſene gahja lehnaki. Wina it labi ſinaja, ka waijadſehs daudſ puhlina, ſawas aiſgrahbtahs juhtas apflehpt meitenes preekſchâ. Grehſenei waijadſeja leezinaht, ka ſmukaku, peemihligaku meiteni naw redſejuſi. Meitina bija łoti preeziga, — mihligahm azihm, ſahrteem waidſineem. Winu uſſkatot, bija jaleezina: tè ſtahw dſihwa newainiba muhſu preekſchâ. Wina bija bagati apdahwinata no ſawa Raditaja. Pat jau weenreiſ tikai pa azu galam winu redſot bija deewsgan, tai ſawu ſirdi upureht.

Kad grehſene winai klaht bija peenahkuſi, ta uſzehlahs un, godbihjigi ſweizinadama, praſija, ko wehlotees. Grehſene apwaizajahs pehz meſchakunga, waj winſch mahjâ. Marija atteiza, ka jau ſchoriht agri uſ meſchu aiſgahjis un lihdſ wakaram nebuhs mahjâs; bet ja ko notigu no meſchakunga wehlotees, tad tuhlit winam to likſchot paſiuot. Beidſot wehl wina ſazija: „eſmu wina meita — Marija".

„Nè, nè, mihłais behrns! grehſene atteiza, „ar Tawu tehwu man tagad naw dariſchanas; gribeju tikai praſiht, waj grahfs ſchoriht jau tè bija, jeb wehl buhs."

„Buht jau buhs gan, — winſch nahk katru deen' uſ jakti," Marija atbildeja.

„Un apmeklè Tewi?"

„Ja, arweenu! — Winam tè labi patihk."

„Un Tew tas ari it mihli, ka grahſam tè patihk, — waj ne tà? — Bet waj ari ſini, kamdehł winſch nahk?" grehſene praſija.

„Pirmo reiſ grahfs nahza, dſert gribedams, un pehz tam ..... tam ..... —"

„Winam ehſt gribejahs!" grehſene eeſauzahs piktâ balſî.

„Nè, nè! pehz tam winſch nahza, lai tikai buhtu pee manim."

„Tad grahfs tos brihſchus iſmeklejahs, kur Tewi weenu paſchu war ſatikt?"

„Eſmu gandrihſ ik deenas weena pati mahjâs; jo tehws zaurahm deenahm meſchâ, kur tam dariſchanas."

„Taws tehws tak ſina, ka grahfs Tewi apmeklè?"

„Sina gan, jo pati to winam teikuſi."

„Un ko tehws teiza pahr grahſa apmekleſchanu?"

„Winſch teiza, lai pret grahfu eſmu paklauſiga un laipna."

„Un to tak ari dari?" grehſene praſija.

„Ak, łoti labpraht, — no wiſas ſirds! — Un grahfs ari pret manim arweenu ir laipns; ſauz mani par mihłu baloditi, nem mani uſ klehpja, ſpehlejahs ar maneem mateem un butſcho mani."

To dſirdot, grehſene noſarka.

„Un Tu łaujees no grahſa butſchotees, meiten'?" grehſene bahrgi uſpraſija.

„Kapehz nè? — Butſchotees jau naw grehks! To man pats grahfs teiza, un tam ari waijaga buht taiſnibai. — Kad winſch mani pirmo reiſ butſchoja, tad gribeju buht pikta; bet tuhlit winſch mani atkal diwi, trihs un tſchetr'reiſ nobutſchoja, un tad atkal wiſs bija labi."

Grehſenei waijadſeja ſahnus pagreeſtees, lai Marija winas duſmigo zihmi neredſetu.

„Meiten'," grehſene ſazija trihzoſchâ balſî, „waj tad neſini, ka grahfs ir mans ..... ka grahfs, gribeju teikt, ir prezejees, un tamdehł nedrihkſti pret winu buht laipna?"

„Ko? Es pret grahfu nedrihkſtu buht laipna?" Marija praſija, aſaru pilnahm azihm. „Waj tad grehſene winu tà mihlè, kà es winu mihleju? — Nè, tizeet man, tà newar mihleht, kà es, tà newar!" Marija, rokas preekſch azihm turedama un gauſchi raudadama, ſazija.

Grehſene, to redſedama, tapa ſirdî łoti aiſgrahbta. — „Es Tew to peedodu, Julij'," wina kluſi dudinaja, „ka Tawa kaiſliba Tewi ſaiſtijuſi pee ſchihs meitenes, — mani no ſawas ſirds Tu iſſtuhmi, un ſcho tur uſnehmi; bet kà gan atbildeſi reiſ Deewam par to, ka „newainigai" meitinai laupiji ſirds meeru. Ak, tas Tew nahkſees łoti gruhti!" — Un tad uſ meiteni ſazija mihligâ balſî: „Apmeerinees, mans behrns! Man gan łoti ſchehl, Tawu ſapni trauzeht, kurâ Tu jutees tik laimiga; bet Tewis un grahſa dehł man tas bija jadara. Deenâs Tu man wehl pateikſees, lai gan tagad uſ manim warbuht turi łaunu prahtu, — pateikſees karſti un ſirſnigi par to, noſchehlojamais, newainigais behrnin', it kà kad es kahd'reiſ Tawu dſihwibu buhtu iſglahbuſi. — Bet — atbildi man wehl ko! — Kad Tu buhtu prezejuſees, un tas wihrs, kuru Tu ne-iſſakami mihlè, ſawu mihleſtibu, kas Tew ween tikai peenahkahs, dalitu ar zitu kahdu, — ſaki, ko tad Tu daritu?"

„Es gauſcham raudatu, un labpraht mirtu," Marija atteiza trihzoſchâ balſî.

„Gauſcham raudatu un labpraht mirtu, Marij', ari grehſene, kad winai ſawa wihra mihleſtiba buhtu jadala ar Tewim!" — Pee ſcheem wahrdeem grehſenei karſtas afaras noriteja pahr waigeem. „Tu jau eſot bruhte. Saki, kà wareſi reiſ Deewam atbildeht, ſawu bruhtganu tik neſchehligi apmahnidama? Un waj Frizis naw pahrleezinajees no Tawas mihleſtibas?"

„Ak, toreiſ — toreiſ grahfu wehl nemaſ nepaſinu!" Marija nopuhtahs.

„Labak buhtu bijis," grehſene winai eejauzahs walodâ, „kad grahfu nekad nebuhtu paſinuſi!"

Grehſene nu atſedſa kurwiti. Buteli wihna, diwas glahſes un kuhku gabalinus iſnembama, un Marijai to wiſu eedodama, wina peeteiza, ja grahfs ſchodeen atnahk, tad winam wihnu ar kuhkahm lai paſneedſ, ar ko atſpirdſinatees. — Pehz tam grehſene atwadijahs no Marijas un aiſgahja atpakał uſ pili, łoti preezadamahs un jau garâ paredſedama, ka ſawu mihło Juliju buhs drihſ atkal eemantojuſi, un to iſdarijuſi — it no neweena nepamanita.

ir sawâ ihsâ muhschâ bijis kakta skolotajs, skrihwera palihgs, noklihduscha musikas kora dirigents, nonihkuscha teatera wadonis, kupleju dseedatajs, komponists un beidsot luhgumu rakstu sazeretajs, — ar wahrdu sakot: „Anzits wisâs eelâs". Wina nepastahwibu jo gaischi israhda wina wahrda pahrmainischana, kas daschahm reisahm noteek; wismihlaki winsch israugahs is Latwju mitologijas sawus wahrdus, kurôs winsch lepni eetinahs, un tad eesapnojahs sentehwu waronibas laikôs. Kahds leetas pratejs sawâ sinojumâ, to no ta wareh atskahrst, ka „—ots" no Lisumas muischas nomas buhschanahm it neka nesina, par ko tahlak peerahdijumus dosim. Zik preekschsihmigs un tikumigs „—ots" sawâ raibâ dsihwes muhschâ bijis, par to tik gribam lasitajeem weenu peemehru dot: „—ots" usturejahs kahdu pusgadu pee kahda scheijenes jaunekla, kas winam sirdsdraugs un tahdahm paschahm ihpaschibahm, kâ winsch. Schis jauneklis stahweja kahdâ pagasta amatâ, kursch sawam labwehletajam, pagasta wezakam, is wina maka iskrampeja wairak kâ 200 rubl. sudr. Nu eesahkahs jautra dsihwe. Sirdsdraugam bija weenumehr nauda un „—ots" lihgsmojahs pee drauga pilnahm blodahm un pudelehm, kamdehl gan winam, schos selta laikus atgahdajotees, Lisumas slawenee schnabi prahtâ nahk un reisahm — sleenas notek. Meesu ween uskopjot, ir weenpusigi, abi draugi domaja, — garam ari japeewed sawa bariba. Kâ domahts, tâ darihts! Sirdsdraugs nosehdahs pee rakstamâ galda un noraksta wehstuli kahdai Rihgas grahmatu firmai, apstelledams Schekspihra dramas un — nemoraligo rakstu „Amor und Psyche". Gawiledams par sawu apkeribu, peeraksta ofizieli pagasta wahrdâ galwoschanu, ka grahmatu tirgotajam sawâ laikâ no pagasta wiss rehkins taps riktigi samaksahts, peespeesch klaht pagasta seegeli un — wehstule aislaischahs us Rihgu. Ne ilgi, tad apstelletahs grahmatas klaht! Nu ehd un dser un gawilè, studè Schekspihru un — deseram „Amoru un Psychi". Tè nosib! No ne-apmahkuschahm debesihm pehrkona spehreens! Kahds goda wihrs atdara pagasta wezakam azis un — jautrâ dsihwe beigta! „—ots", laba neparedsedams, aissmarscho lapâs, ismekledamees zitu apwiduzi, kur tukscho makeli un wehderinu pildiht. Sirdsdrauga stahwoklis satrizinahts un beidsot ta wadsis lihds luhschanai peekahrts, zaur ko zeribas isputinatas, us jautro dsihwi Lisumâ eerastees, nu „—otam" pret Lisumas muischu ja-atreebjahs. Draugs jau winu inspirè. — Apskatisim nu zaur peerahdijumeem, zik daudz „—ots" pee pateesibas turejees! Wispirms winsch peesihmè satiriski, ka Lisumas wahrds, „ja ne no zita", tadschu no schpirtus dedsinatawas, schnabu destilaturas un trekneem wehrscheem lasitajeem pasihstams. Gan teesa, schihs labahs leetas ir Lisumâ par naudu dabujamas; tik skahde, ka „—otam" schihs leetas par augstu karajahs! Winsch tamdehl sawâs dusmâs usmetahs Lisumneeschu saimneekeem par aisstahwu, zeredams, ka tad warbuht zaur schahdu labdaribu pee schihm labahm leetahm drihsak waretu tikt. Rets kahds Lisumas saimneeks „—otu" pasihst. „—ots" gan buhtu beidsamais, ko schee par aisstahwu nemtu! Lisumas saimneeki peeteek ar to, ko waiga sweedrôs nopelnijuschi un ko Deews wineem peeschkihris. Kur tad „—ots" to isdabujis, ka saimneekeem nomas nauda par dahlderi 8 lihds 11 rublu? Zaurmehrâ, ko muischas walde war peerahdiht, nomas nauda tik-ko 8 rublus par dahlderi sasneeds. Ir wairak saimneeku, kuri tik 5 un 6 rublus nomas naudas par dahlderi maksâ. Pasaka ir, ka „—ots" nemahs sinot, ka „scho pawasar' kahdeem 50 saimneekeem japeedsen parahds zaur iskihlaschanu". Iskihlata saimneeka naw neweena. Gan bija wehl wairak kâ 50 saimneeku, kuri muischai renti bija parahdâ; tomehr no scheem weenâ paschâ nedelâ ap 3000 rublu sudr. nolihdsinaja. Kur tad nu paleek „—ota" usdotee 7500 rubli? Weetigahs pagasta teesas preekschsehdetajs, kursch gan buhs wairak tizams, kâ „—ots", bes tam muischas waldei ofizieli sinoja, ka wehl daudz saimneekeem lini un labiba stahwot nepahrdoti. — Par konwenta lozekku sapulzeschanahs lokalu „—otam" gan agrak newaijadseja rakstiht, pirms pats ar sawahm azihm scho lokalu buhtu apskatijis. Bet ko nu dariht, „—ots" jau ari konwenta lozekkeem par aisstahwu usmetees! Nesin, kas winu us to usaizinajis. Konwenta lozekli jau gan nè! Tâpat pawisam winam neklahjahs sinas dot par konwenta spreedumeem jaunbuhwejamahs Welanes basnizas leetâ. No Lisumas pagasta wezakâ eesahktâ strihde schai leetâ ir augstakahm teesahm us isschkirschanu nodota, un tamdehl schè wehl galigi spreedumi janogaida. Zerejam, ka konwenta lozekli weltigas kengaschanas dehl zaur laikraksteem „—otu" sauks pee atbildibas! Lisumas muischas walde.

Redakzijas peesihmejums. Kâ muhsu zeen. lasitaji sina, „Latw. Awises" sem tagadejahs redakzijas naw neka minejuschas pahr „Balss" awisi un winas raksteem. Muhsu lapa naw pat ne „Balss" awises wahrda peesaukusi, lai gan schi naw mitejusees, „Lawisei" schad un tad usbrukt un to aiskahrt. To wisu mehs atstahjuschi ne-eewehrotu, tamdehl ka strihda nemihlam. Talabad ari schis zeen. Lisumas muischas waldes „eesuhtijums", pateesibu sakot, mums nahk nepatihkami, un wismihlaki winu nebuhtum usnehmuschi „Latw. Awischu" fleijâs. Bet tak tas tâ wis ne-eet; jo turam par waijadsigu, kâ tas ikweenai godigai awisei peenahkahs, pateesibai dot godu, un tur, kur kahda persona, waj draudse, waj walde, kas sawâ godâ aiskahrtas, muhs luhdz, lai winas aisstahwam pret nepateeseem usbruzeeneem, to newaram wis talabad jau leegt, ka tas mums nepatiktos un muhs apgreuhtinatu. Atbildibu pahr apwainoschanahm, kas schai rakstâ isteiktas pret „Balss" awises lihdsstrahdneeku, pats par sewi protams, mehs nekahdai ne-usnemamees; jo tas jadara Lisumas muischas waldei paschai, kuras luhgschanu tikai tamdehl ispildijuschi, ka „Balss" awise leegusees scho „Atbildi" usnemt pilnigi tâ, kâ wina tai tikusi eesuhtita.

Smagas leetas schai rakstâ teek pahrmestas „Balss" awisei. Ka kahdai lapai panihzis, ne-isglihtots staigulis par lihdsstrahdneeku, kas preeksch winas krahj nepateesas sinas, ta ir loti greuhta apwainoschana, no kuras, ja wina naw pelnita, „Balss" awisei wisadâ wihsê, kâ protams, jaraugahs tihritees, lai sawu lasitaju azîs nesaudè wisu zeenibu, un tas winai jadara wisu wairak jau tamdehl, ka schi pahrmeschana naw nahkusi no jebkahda nepasihstama zilweka, bet no kahdas muischas waldes, ar schihs seegeli un parakstu. — Bet akurat tamdehl, ka schi apwainoschana tik loti greuhta, mehs wehl reis sakam, un jo nopeetni, ka ne wahrdina schai leetâ negribam mineht pahr to, waj schihs Lisumas muischas waldes pahrmeschanas, ko wina zehlusi pret „Balss" awisi un winas lihdsstrahdneeku, ir pateesas, waj nè, un ka ikkatru atbildibu pahr to atraidam.

Bet ka tik zeeschi daram usmanigus us scho apwainoschanu wahrigumu, ko Lisumas muischas walde zehlusi pret „Balss" awisi, to daram ar it labu apdomu; jo ne tikai preeksch „Balss" awises lasitajeem, bet ari preeksch mums ir no leela swara, ka minetâ awise pahr schihm leetahm dod pilnigu un tizamu isskaidroschanu. Jo kad nu Lisumas muischas walde tik nopeetni apleezina, ka schis „Balss" awises lihdsstrahdneeks, „—ota" kungs, rakstot drihz sem schi, drihz sem ta wahrda, drihz is schi, drihz is ta apgabala, tad jau nemaz wairs naw sinams, kuras sinas un kuri raksti „Balss" awisê ir un naw eesuhtiti no schi panihkuschâ teatera spehletaja un ne-isglihtotâ staigula, un waj galu galâ leelakâ sinojumu dala minetâ lapâ naw zehlusees no schi weena un ta pascha sinotaja.

Politisks pahrskats.

Londones konferenze, kuru Gladstons bija isperinajis, ka lai zitas Eiropas walstis preeksch Anglijas kartufelus iswilktu is karstajahm sprikstihm, t. i. winai palihdsetu sawâs Egiptes spailês, — schi, ar leeligeem wahrdeem sasauktâ konferenze nu peepeschi isputejusi un isgaisusi, kâ sneegs pawasaras saulitê. Tahdu joku Eiropa ilgam naw peedsihwojusi, un ka Gladstons, Angku warenais ministeru preekschneeks, tâ kritihs apsmeeklâ, to gan ari neweens lihds schim nebuhtu domajis. Nedel' nedelahm schee kungi tur Londonê notupejuschi; laiku no laika Gladstons parlamentâ pasludinajis, ka wisdrihsumâ padsirdeschot swarigus spreedumus, un wisa pasaule jau bija ihsti sinkahriga, kas wiss tur ausis kutinahs: — tè us reis wisa gaidischana pa tukschu un aukstu, — galâ ne-isnahza neka! Wehl itin beidsot Gladstons sazija parlamentâ: eseet rahmi; wiss eet kâ raisiht raisahs, — drihz buhsim gatawi. Bet rè nu! deewsin, kas wezim notizis, kas nè; winsch — tâ sakot — sweesch kahrtis us galdu un saka: deewsgan, wairs nespehleschu! Wisi ziti beedri uslez stahwus, paker, ne wahrda nesazijuschi, sawas pikmizes un — ikweens dodahs pa dselszeku us sawahm mahjahm. Franzusis ween tikai newar apmeerinatees; winsch trihz un dreb ais dusmahm. Wehl durwis stahwedams, winsch atgreesees usskata Angli tik skahbi un sa-ihdsis, un usbrehz pilnâ rihklê: Tu, blehdi! un tad, durwis aizsirtis, steidsahs projam us Parisi, un raksta tuhlit pa awisehm, kur Angkus nolamâ par wisleelakeem schpizbukeem, un, sawâ niknumâ pret wineem, isschnahz gandrihz netizamus wahrdus, teikdams: drihzak war ar Bismarku draudsetees, nekâ ar scho nelgu, scho wezo Angli! — Bet, tâ, sinams, Eiropa isbrihnejusees jautâ, kas gan ihsti tur paspruzis walâ, ka schee kungi, tik ilgi spreeduschi un domajuschi, nu us reis, neka ne-isdarijuschi, schmauzahs projam? Pirms konferenze wehl bija sasaukta, Anglija ar Franziju jau newareja deewsgan isskuhpstitees un islakstotees. Kas jele tur notizis? Nu, domajam, leeta ir deewsgan weenkahrscha un skaidra: Gladstons domaja, ka winsch tas gudrakais no wiseem ziteem wisâ Eiropâ (kamdehl tâ domaja, nesinam); winsch zereja, ar gludeem wahrdeem wisus zitus kungus konferenzê eesuhsot, un tahdâ wihsê Anglijai palihdseht, iskultees is Egiptes jukumeem, un kad nu redseja, ka sahka eet paschkihbi, un rahdijahs, ka nenotiks pehz wina domahm un Anglijai nebuhs nekahdas rebes no tam, ko konferenze nospreedihs, un redsedams, ka Eiropa wisadâ wihsê winam sazihs: uslasi pats Egiptes galas podu gabalus, ko tur saminis, un aismaksâ wehl ari skahdi, ko pee tam padariji Franzijai, — kad winsch wisu to manija, tad sazija: konferenze beigta; kungi, luhgtu eita mahjâs, — man Juhs wairs newaijaga. — Tâ nu konferenze isbeigusees, — schi sapulze, gar kuru ilgu laiku wisi Eiropas ahrleetu ministeri nodarbojuschees. Zaur scho Gladstons zereja liktees ispinketees is Egiptes samudschejumeem, un nu — nu winam pascham jabahsch roka karstajâs sprikstis, kas pa to laiku palikuschas wehl daudz dedsigakas. Bet ar draudsibu starp Angliju un Franziju nu beigts un pagalam. Naudas leetâs Frantschi naw ne buht tahdi jehra galwas, kâ Gladstons to zereja. Wini it labi sina, grasi un rubli isschkirt, — sewischki, kad tee pa miljoneem skaitami, un kad — par ko naw jaschaubahs — wineem pilnigi teesiba, tos dabuht atpakal. Ka Gladstons rahdijis, ka Frantschus tura par tahdeem mulkeem, to schee winam tik lehti wis nepeedos, — un tas ir tas wisleelakais ahkis, pee kura winsch aiskehrees. — Tagad nu teescham jabuht ihsti sinkahrigam, ko Gladstons Egiptê wisu eesahks, un kâ tahs leetas tur deenâs nowalstisees, — tagad, kur Gladstona nodoms isputejis, zaur konferenzi Egiptes jukumus isbeigt un kahrtibu tur eegrosiht.

Tahdas pat errestibas, kahdas Angli izeetuschi tamdehl, ka Londones konferenze tika slehgta, bija ari Frantscheem ar saweem neleescha Kihneescheem. Pehz tam, kad apdomaschanahs laiks jau pa treschahm lahgahm bija notezejis, un teem waijadseja teikt, zik daudz strahpes naudas maksahs Franzijai, schee atbildeja: Neka; ne sapuwuscha grascha nedosim! Un tas teescham pareisi no Kihneescheem. Jo kamdehl gan lai wini maksâ strahpes naudu? Tik daudz teesibas, zik Frantscheem ir Egiptes leetâs, tik pat daudz wineem naw teesibas pret Kihneescheem. Bez jebkahdas garas tenkoschanahs Frantschi eelaususchees Kihneeschu mahjâs, nehmuschees Kihneeschus labi sasukaht, noplehsuschi wineem pus bisas, un nu nabagam platbiksim, tamdehl ka sadewis Franzusim reis par dibinu, jamaksâ tik leela strahpes nauda. Tas teescham par daudz pagehrehts. — Bet kad nu Frantschu ministeru preekschneeks Ferris ar pirmak mineto atbildi naw meerâ, tad Kihneeschi tak beidsot sazijuschi: nu, lai eet, — pusmiljona dabuseet. Bet ta ir tihra peesoboschana. Jo kur Frantschi daschus simts miljonus peeprasija, tur tahda solischana no Kihneeschu puses — ir gandrihz tahda pat atbilde, kad kahdu zilweku, kas pagehretu leelu muischneeku muischu, gribetu apmeerinaht ar to, kad tam pusrubli dseramas naudas pasneeds. — Bet ko nu? Waj buhs karsch, kâ Frantschi isleelahs? Domajam, ka tik drihz wis nè. Jo neba nu tik karstu ehd, kâ iswahra. Pahraks schiglums tikai nogeld pee blusu kerschanas. To Ferris gan jau ari buhs mahzijees Tonkinâ.

No ahrsemehm.

Wahzija. Daudz ahrsemju Wahzu awischu jau kahdas deenas atpakal taisa leelu leelo troksni pahr to, ka Berlines polizeja peepeschi daudz Kreewu pawalstneeku (kâ dsirdams, 1800) israidijusi is Berlines. Turpreti leelahs Kreewu awises ir it meerigas, ja — winas pat slawè schos Berlines polizejas solus; tikai „Pehterburgas Herolds",

---

5.

„Paldeews Deewam!" grahfs sazija, kad pusdeenâ pee maltites sehdeja, „ka ar aprehkinaschanu nu reis esmu galâ. Wehl tee skaitli ruhz kâ bischu puhlis man galwâ. Tamdehl, Amalij', man tak atwehlesi, scho pehzpusdeen' eet us medischanu."

„Es jau Tew nekad to preeku ne-esmu leegusi, — saki, kamdehl gan lai akurat tagad Tew nelautu eet, kur wisu zauru deen' ar galwas lausischanu bija janopuhlejahs!"

Tik-ko maltiti bija pabeidsis, grahfs tuhlit apgehrbahs medineeka drehbês, un bija projam ar Tirasu us meschakunga muischu. Turp nogahjis, winsch skatahs pehz Marijas; jo wina zitahm reisahm bija grahfu sagaidijusi jau meschâ, bet schodeen neka. Kad winsch istabâ eegahja, tad eeraudsija Mariju tumschâ kaktâ sehschot un raudam, ar aisklahtu gihmi.

„Tu raudi, Marija?" grahfs prasija un gribeja preekschautu no azihm atwilkt, un, kâ winsch warbuht domaja, asaras no winas waidsineem nobutschot. Marija turejahs preti un sahka wehl jo stipraki raudaht. „Mana dahrgakâ, kas Tew kait; waj Tu slima esi, jeb mani wairs nemihlè?"

„Es jau nedrihksstu!" wina sazija, un kruhtis sahka stipraki zilatees.

Grahfs stahweja kâ sasalis, nomanidams, ka nu zits kahds starpâ eekuhlees.

Grehfenes wahrdi bija Marijas sirdi stipri satreekuschi; wina tagad atskahrta, ka bija pateesiba, ko grehfene tai sazija, proti ka wina grahfu nedrihkst mihleht, un ar winu weena pati satiktees. Ilgi Marija sawâ sirdî zihnijahs, lihds beidsot grahfu tâ usluhkoja, it kâ nekas nebuhtu notizis.

„Pehz leetus atspihd saules gaiss!" grahfs jokoja, Marijas roku sakerdams, kura stipri trihzeja. „Kâ Tu wari preeksch manis ko paslehpt," winsch sazija un gribeja Mariju apkampt; bet meitene to nelahwa un lepni atteiza: „Schehligais grahfa kungs, es Jums luhdsu, mani weenu wairs ne-apmekleht!"

„Grahfs Marijai usprasija, kas us tam skubinajis, winu atstaht un wairs nemihleht, un Marija nu issazija wisu no nepasihstamahs dahmas, ka ta winai sazijusi, ka grahfa kungu nedrihkstot mihleht, jo tad grehfenes godu aiskarot. Beidsot Marija wehl peebilda: „Ta dahma man likahs it dihwaina; wina teiza, ka grahfam tè arweenu patihk buht, un tamdehl wina, kâ grahfa labakâ draudsene, gribot gahdaht, lai winam schè ustureschanahs buhtu jo patihkama, labaka nekâ wina pilî."

Grahfs bija klausijees ar leelako usmanibu. — Marija nu eenesa wihnu un kuhkas, un nolika grahfam preekschâ. — Grahfs isbrihnijees skatijahs us wihnu un kuhkahm, kas winam islikahs it pasihstami.

(Skatees peelikumâ.)

Drupas un druskas.

Ustizigs saldats.

Muhsu nelaika Keisars Aleksanders II. daschu reis labpraht weens pats jeb waj tik no kahda adjutanta pawadihts nobrauza schur un tur, daschas weetas un eestahdes pahrluhkodams. Zaur to daschu labumu weizinaja, daschu nekreetnu buhschanu isnihzinaja, redsedams, kâ katrs sawu amatu kopa. Kahdâ wakarâ it wehlu Keisars atbrauza pee Kremla pils Maskawâ un pagehreja, lai winu laischot eekschâ. Bet saldats, kas us wakti stahweja, to ne par ko ne-atlahwa. Keisars wehl reis sauza, lai laischot eekschâ, jo esot generalis, bet saldats it skarbi atbildeja: „Tas naw teesa! Generalis tak sina, ka paklausischana ir wisleelakais peenahkums un ustiziba deenestâ wina weenigâ manta. Generalis tak ne muhscham saldatu nesskubinaschot to dariht, kas Keisara likumeem preti." Tahda atbilde Keisaram patika, un winsch pawehleja, lai issauzot wirsneeku no wakts istabas. To saldats tuhlit darija, un pee durwihm peegahjis, sauza stiprâ balsî: „Wakts ahrâ!" Unterofizeeris isnahzis eeweda generali lihds ar wina pawadoni wakts istabâ. Tè saldats pa logu redseja un ari dsirdeja, ka wirsneeks generali par Keisaru godaja. Keisars pawehleja, saldatu tuhlit eesaukt un, dusmigs islikdamees, ussauza bahrgâ balsî: „Kapehz Tu mani nelaidi eekschâ?" Lai gan saldats no bailehm bija pahrnemts, tomehr wehl jehdsa atbildeht: „Keisara Majestete, mums us to zeetako ir peekodinahts, neweenu schè ne-eelaist, lai buhtu, kas buhdams." — „Labi, labi, mans dehls!" „Keisars sazija pasmeedames, „tâ ir pareisi, kâ Tu darijis. Par to dabusi simts rubku un tapsi par serschantu pazelts." Keisars sawu nodomatu darbu isdarijis, brauza us sawu pili atpakal. Ustizigo saldatu peenehma sawâ pilî par sulaini, kur tas sawam Keisaram lihds mirstamai stundai ustizigi kalpoja. — —

Kur laimigais?

Wezôs laikôs kehninsch loti bija saslimis. Glahbeji padomu dewa, lai meklejot kahda laimiga zilweka kreklu, un lai kehninsch to apwelkot, tad spirgschot. Issuhtija mekletajus, bet laimiga zilweka newareja lehti atrast. Ikweens suhdsejahs waj schâ, waj tâ. Ar meeru nebija neweens. Kur tad wehl ihsta, preeziga laime?! Suhtija un skrehja pa wisu walsti un mekleja laimigu; klauschinaja pa pilihm un buhdahm. Ne-usgahja. Kehninsch pa to laiku nihka un nihka. Islaida pawehli, lai meklè no deewa teesas. Beidsamâ galâ gadijahs, ka mekletaji usgahja weenu; tas bija bes behdahm un bes skumjahm, tas teizahs, ka laimigs. „Dodi schurp kreklu!" kehnina sulaini eesauzahs, „kehninam waijaga." „„Kreklu?"" laimigais atbildeja, „„kreklu? — krekla man naw!"" Tè pagalam! Ko nu?

Ustiziga mihlestiba.

Preeksch kahda laika nosaga tè Jelgawâ kahdai deenesta meitai wisu winas krahjuminu, tiklab naudu, kâ drahnas. Meitai bija bruhtgans; tas dsihwoja us laukeem. Kad nu gruhti peemekletâ bruhte domaja, ka mihlakais wairs nenems tahdu nabadsi, kas ne-eespehj ne kahsas isrihkot, tad ta apnehmahs pee wina rakstiht wehstuli un nemt atpakal sawu doto „ja-wahrdu". Bet bruhtgans winai atbildeja: Winsch neesot prezejis pehz winas mantas, bet pehz winas paschas. Tas wehlotees winu par sawu muhscha draudseni. Kad tikai saglis ne-esot nosadsis winas sirdi, tad gribot prezeht jaunawu, kad ari winai nebuhtu wairak neka, kâ tikai krekls mugurâ.

Augstakee nami pasaulê.

Augstakee nami pasaulê atrodami schahdâs pilsehtâs: Parisê — 9 tahschu, Genuâ (Italijâ) 11 tahschu un Londonê — 14 tahschu augsts nams. Beidsamais nams sneedsotees 130 pehdas augstu gaisâ, un winam esot 500 logu.

Atmina un ilgoschanahs.

Ak, jaukais laiks! man allasch prahtâ esi,
Ak, behrnu deenu swehtâ atmina!
Nahz, engel', sapnî wehl reis mani nesi
Tai pagahjuschâ seedu laizinâ.

Apehno mani, selta rihtin', sposchi,
Kad pirm'reis gaismu scheitan skatiju, —
Kad, sweschs wehl wisahm semes raisehm, droschi
Schai pasaulei es preti smaidiju.

Apspihdeet mani, schkihstee jaunib's gadi,
Ak, paradise, man sen suduši!
Kam, zeriba, lihds kapam tâ newadi,
Kâ sahkot, — pukes ween tad rahdiji.

Bet welti! jaschkirahs no semes neekeem,
Laiks japamet un sapnu laimiba.
Es ilgojos pehz taweem gara preekeem,
Ak, debess nams, ak, swehtâ muhschiba! —n.

Mihkla.

Gaismu pasaulei es nesu,
Lehti usminams ar' esu;
Bet ja „l" man widû nahk,
Laudis neewaht mani sahk. Alfreds.

(Mihklas usmineschana nahkoschâ nummurâ.)

kas isnahk Wahzu walodâ, ari pahr to breesmigi brehz. Kamdehl gan tà? Nu, leeta ir itin weenkahrscha: schihs Wahzu awises turahs wisas uf tà sauktahs „brihwprahtigahs partijas“ pufes, kuras wadoni ir Bambergeris un Richteris. Un kamdehl akurat schee tee leelee brehkas? Tamdehl, ka schihs leelahs awises ir tihras Schihdu lapas, pee kurahm ari „Pehterburgas Herolds“ peeder. Bet kamdehl schee Schihdi sauz tahdas „gwaltes“? Ihsi sakot, weenigi tamdehl, ka schee tà sauktee Berlines Kreewi wisi ir tikai — Schihdi ween. Un kamdehl schee Schihdi teek israiditi if Berlines? Pa dakai tamdehl, ka peeder pee waldibai pretigahm partijahm, pa dakai atkal tamdehl, ka nokulahs ar ne-atlauteem weikaleem, laudis krahpdami un issihsdami, kad tik pascheem labas „rebes“ no tam atlez, — un ka tahdus laudis polizeja newar zeest, tas jau sinama leeta. Bet tamdehl, ka schee israiditee akurat ir Schihdi, tad ari schihs awises, kas wisas no Schihdeem teek waditas, blauj aissmakuschas, it kà jau pee paschas rihkles tahm kertos. Firsts Bismarks itin riktigi spreedis, kad senak reis sazijis: „Usmin tik kahdam Schihdam uf wardatscheem, un tuhlit trokšnis un brehkas pa wiseem kakteem un wisahm malahm Eiropâ.“ Un tas pats ari schim brihscham peedsihwots.

Anglija. Konferenze Londonê ar to nobeidsahs, ka winas presidents, Anglis, ne-atlahwa Frantschu suhtnim wairs tahlak runaht. Wisas zitas leelwalstis loti sapihkuschas pahr Anglu nekreetno uswedschanos konferenzê. Tà par peem. Angli uf konferenzes runaja tikai pa anglisku ween, kuru walodu daudsi no sweschajeem suhtneem nepagalam nesaprot, — to starpâ ari Kreewijas suhtnis. Waloda, kurâ jasarunajahs tahdâs sapulzês, ir pa franzisku, un Berlines kongresâ firsts Bismarks, kà presidents, zeeschi uf to luhkoja, ka tikai schai walodâ ween tika spreests un runahts, kaut gan sapulzes weeta bija Berlinê, Wahzu walsti. — Tagad nu Angleem weeneem pascheem jateek gataweem Egiptê, un wini pa dakai ari preezigi, ka Frantschi nu wairs tur newarehs eemaisitees. Bet — tas prasahs daudz naudinas. Anglu parlaments tad ari 5. Augustâ (24. Julijâ) atwehlejis waijadsigo summu preeksch Gordona atswabinaschanas; bet par to pagehrejis, ka Gladstons tagad stingraki grahbtu mahdiju rokâ, un ne wairs tik laisku, kà lihds schim. Dsirdesim uf preekschu, kà Angleem nu weiksees Egiptê.

Franzija. Frantschi jo deenas wairak sadusmojahs uf Angleem. Schim brihscham Frantschu awises pukajahs, ka Angli Madagaskareescheem, ar kureem Frantschi, kà sinams, wed karu, un tos jau ne sen isdsinuschi if schihs Afrikas salas widutscha, palihdsot uf daschdaschadu wihsi, teem naudu paschaudami un padomu peedodami, kà ari tos sihwi ween musinadami un rihdidami pret Frantscheem.

Italija. Koleeris, no Franzijas nahkdams, sahk apzeemot Italiju. Jo kà turenes waldibas awises sino, tad schis neluhgtais weesis jau eeradees daschâs weetâs, tà ka 4. Augustâ (23. Julijâ) ar scho sehrgu tur saslimuschi 10 zilweku, no kureem 6 miruschi.

Greekija. Atenê 5. Augustâ (24. Julijâ) kehnina pilî bijis leels uguns-grehks. Dsehschot, wairak saldatu gruhti eewainoti.

Kihna. Angli, kà Frantschu awises sino, peebakstot Kihneeschus, lai no Deewa puses jele nelihgstot meeru ar Frantscheem. — Kà padsird, Frantschi luhguschi Seemelu-Amerikas Saweenotahs brihwwalstis, lai buhtu par widutajahm starp scheem un Kihneescheem. Amerikaneescheem schis darbs labi patihkot; jo itin par brihwu wini tak to wis nedarihs; atleks jau ari gan saws zeema kukulitis. Tàpat ari Kihneeschi esot ar to meerâ; bet — sinams pehz sawas wihses. Kihneeschi jau tahdi zeetpakauschi, ka wineem gruhti nahkahs isschkirt — „ja“ un „nê“.

No eekschsemehm.

Pehterburga. Jahtneeku leibgwardijas pulka komandeeris, palkawneeks firsts Barjatinskis, atzelts no sawa amata un goda. — Awise „Journal de St. Petersbourg“ sino, ka neweenâ Kreewijas pilsehtâ koleera sehrga neplosahs, kà Frantschu un Belgeeschu awises to sinojuschas.

Kà „Now. Wremja“ sino, Pehterburgâ laudis, baididamees no koleera, steidsotees apdroschinaht sawu dsihwibu. Tà Junija mehnesî ween 362 personas eemaksajuschas prehmijas uf kopâ 1 milj. 306 tuhkst. 900 rubleem leelu kapitalu.

Pehterburgas eezirkna teesâ 20. Julijâ isspreeda kolegiju asesora Putjatina prahwu pahr to, ka minetais wihrs bija taisijis neriktigas wekseles un aktes. Kad teesa to pahrklauschinaja, winsch isteiza, ka to darijis aiz truhkuma un nabadsibas; wina familijai esot wahja pahrtikschana. Grahfs Putjatins, uf kura wahrdu apsuhdsetais bija pahrtaisijis wekseles, turpretim atkal isskaidroja, ka wina radineeks juzis drusku prahtâ. To paschu ari isteiza ziti leezineeki, kas apsuhdseto jau ilgaku laiku pasihst. Bet pa teem 2 gadeem, kamehr Putjatins bija apzeetinahts, winsch ne buht ne-israhdijahs kà prahtâ juzis. Swehrinatee tomehr beidsot nospreeda, ka ar Putjatinu naw riktigi, un winu palaida uf brihwahm kahjahm.

Kijewa. Kijewas gubernators issludina turenes awisês, ka saslimschanas Berditschewâ zehluschahs zaur minetahs pilsehtas netihribu un zuhzibu. Lupatu lasitajs, kas tur schinîs deenâs nomiris, pats wainigs pee sawas nahwes, tamdehl ka tik nesahtigi dsihwojis.

Kauna un apkahrtne (Leischôs). Preeksch kahdahm nedelahm manim gadijahs nobraukt uf gubernas pilsehtu Kaunu. Wakarâ no Jelgawas pa dselszelu isbrauzis, jau atrados otrâ rihtâ, pulksten 1/2 11 ôs, Kaunâ. Pilsehta atrodahs starp Nemuma un Wihlijas upehm. Deenwischa-wakara galâ pilsehtai — pehdejâ upe eetek pirmajâ. Pee Kaunas Nemums ir dsilsch un straujsch, turpretim Wihlija stipri pasekla; bet kà rahdahs, pa scho upi malka un balki wairak pludinati, nekà pa winu. Bes abahm upehm pilsehta wehl wisâs pusês eeslehgta no kalneem, kas tai brangu isskatu dod. No rihteem luhkojotees, Kauna isskatahs loti jauka. Plata eela wed no weena pilsehtas gala lihds otram. Celai paschâ widû ir ar kokeem apstahdihts zelsch preeksch kahjineekeem. Pahr abahm upehm ir taisiti koka tilti, kuri rudenôs top isnemti un pawasarâs atkal eelikti. Tuhdal aiz Nemuma upes ir Polijas guberna Suwalka. Nemuma kreisais krasts ir augsts un mahlains, kur wareja redseht kreetnus rudsus un kweschus, staltus osolus un zitus lapu kokus. Schè top tagad apzeetinajumi taisiti, kas strahdneekeem atnesS pelnu zaur semju un zita materiala peeweschanu. Kad pa dselszelu no Moschaikeem uf Kaunu brauz, tad jabrauz schahdahm Leischu pilsehtinahm garam: Wihkschneem, Papilaneem, Schaukeem, Besagolеem, Radsiwilischkeem, Keidaneem, Jonawai un Koschadareem. Teiz, ka pehdejam meestinam wahrds tà zehlees: Latweeschi turp braukdami redsejuschi tur taisam un buhwejam, un prasijuschi: „ko schè dari!“ = „koschedari“; bet waj tas tà pateesi, to nesinu. No wisahm schihm pilsehtinahm ir Keidane ta skaistakà, ar trim basnizahm un koscheem nameem. Nelaikim grahsam Todlebenam peederigâ Keidanu muischa atrodahs koschâ weetâ, pee paschas dselszeka stanzijas. Muischa brangi apkopta ar leeleem dahrseem, gangeem, grawahm un pakalnehm. Pehdejam Turku karam par peeminu Keidanu muischas dahrsâ ustaisita Turku basnizai (moschejai) lihdsigs peeminas tornis ar apseltitu pusmehnesi galâ. Tur atrodotees ari zitas peeminas if Bulgarijas. Ap Keidaneem seme labaka, kà wisâ tai apgabalâ; tamdehl tur war redseht kreetnus lapu koku meschus, labu labibu un ari kweschu tihrumus. Jo tuwak Kaunai, jo seme ir kalnainaka un smiltainaka, — labiba wahja un tihrumi masi, un turklaht wehl slikti apkopti. Labibu tur neplauj ar iskaptihm, bet ar zirpi, — leelam, lihkam nasim lihdsigu eerozi. Ar scho eerozi gan war tihrak nostrahdaht, nekà ar iskapti, bet strahdaschana eet gauscham gausi. Kad winu apgabalu salihdsina ar Kursemi, tad scho war pilnâ wahrda sinâ saukt par selta semiti. Schè staltas mahjas, tur nabadsigas buhdinas; schè prahwi tihrumi ar brangu labibu, tur masi lauzini ar plahnu labibinu; schè top strahdahts ar maschinahm un kreetneem semkopibas eerotscheem, tur tà, kà tehwu tehwi to darijuschi; schè isglihtoti zilweki, tur tumsibâ wehl dsihwodami.

J. K.

Widseme.

Rihga. Treschdeen, 25. Julijâ, preekschpusdeenâ, Keisariskà Augstiba Leuchtenbergas erzogs Eischens Maksimilianowitschs ar sawu augsto laulâto draudseni, nelaika generała Skobeława mahsu, atbrauza Rihgâ. Wihze-gubernators sagaidija bahnusi augstos weesus, kuri dewahs uf Dubulteem. Pats erzogs aisbrauza atkal treschajâ deenâ uf mahjahm; wina laulatâ draudsene turpretim paliks kahdas nedelas Dubultôs.

Latweeschu „amatneeku beedriba“, kà „Ztga s. St. u. L.“ sino, isbrauza 22. Julijâ ar diwi damskugeem uf Zarnikawu salumôs. Bet schi isbraukschana isdewahs loti dihwaini. Beedribas ekonomam, kas weda ar laiwu uf salumu weetu wairak muzu alus un snabi, peekrastes saldati atnehma schos dsehreenus. Semi atsneeguschi, laudis gribeja dabuht atpakal gahrdahs malzinas; tadschu wis par welti. Saldati winus aisdraudeja ar saweem eerotscheem. — Pa tahm starpahm sazehlahs leels wehjsch, kas padarija atpakal braukschanu gruhtu. Pasascheereem, kahdeem 200 zilweku, waijadseja dotees kahjahm atpakal uf Rihgu. Tas bija loti gruhts zelsch.

Treschdeen, 25. Julijâ, wakarâ, kà „Rig. Ztga“ sino, Rihgâ notikahs schahds breesmu darbs: Atwalinatais feldschers Stepans Ilkewitschs eesahka strihdetees ar kahdu auglu pahrdeweju, 20 gadu wezu seewischki. Strihdus beidsahs ar to, ka Ilkewitschs eegruhda ar nasi auglu pahrdewejai kruhtis. Kad nu schi brehkdama skrehja projam, slepkawa dewahs winai pakal un to stipri eewainoja mugurâ un kaklâ. Gruhti eewainoto auglu pahrdeweju, par kuras dsihwibu jaschaubahs, aisweda uf slimnizu. Slepkawu apzeetinaja.

Kurseme.

Jelgawa. Nakti uf 29. Juliju, ap pulksten 3eem no rihta, Jelgawneekus uguns-grehks istrauzeja. Nodedsa aiz Esara wahrteem Götza kga buhwkoku fabrika. Uguns-dsehseji gan puhlejahs, tomehr ne-eespehja uguni sawaldiht; ta aprija prahwo ehku, maschinas un daudz buhwkoku. No uguns-dsehsejeem diwi loti wahrigi eewainoti; tee tagad atrodahs slimnizâ. Ziteem noswiluschi mati un bahrsdas. Uguns esot zehlusees no katla ruhmes. Skahde, kas notikusi, ir wairak tuhkstoschʼ rublu leela. Wiss bijis apdroschinahts.

No Bauskas, 12. Julijâ. Wasareji scheitan knapaki un lini loti neweenadi un reti, bet rudsu, kweschu un ahbolina Deewa swehtiba; tamdehl, zaur-zaurim nemot, puslihds labs gads. Tikai sirgu sagti muhs apgruhtina un naktis istrauzè. 4. Julija nakti nosaga Pilskunga pagasta Sunteenu mahju saimneekam no ganibahm sirgu, un otrâ nakti isnehma tam pascham saimneekam if aisslehgta staka dahrgu sirgu. 7. Julija wakarâ panehma krona Mehmeles muischas Derauzsku mahju saimneekam diwi kreetnus sirgus — pa to laiku, kamehr puischi aisgahjuschi uf mahjahm pehz dselsu pinekleem. 14. Julija nakti pee negaisa un leetus nosaga Zeraukstes pagasta Schitku saimneekam jaunu, ar dselsu pinekleem saslehgtu kehwi. Pineklu blehschi pahrwihlejuschi. — Ja sirgu sahdsibahm newarehs kaut kahdi atturetees pretim, tad semkopiba ne ween tiks apgruhtinata, bet pawisam papostita. Waj tad nebuhtu kaut kahdi lihdsekli atrodami, sirgu sahdsibas aiskaweht? Kà buhtu, kad weetigahs waldes sirgu turetajeem preeksch ikweena sirga ihpaschu pasi isdotu, un laiku pa laikam pahrraudsitu, waj wiss kahrtibâ. Sirgu waijadsetu pirkt un pahrdot lihds ar pasi, — ir sirgu uf tahlaku weetu brauzot, waijadsetu pasi nemt lihds. Pilsehtâs un uf laukeem waijadsetu eezelt kreetnus wihrus, kas uf tam luhko. Par katru sakertu sagtu sirgu-waijadsetu sakehrejam ismaksaht labi paleelu goda algu, kuru waretu samaksaht pa dakai if sirgu ihpaschneeka pateizigas dahwanas, bet it ihpaschi if sagla mantibas. — 5. Julija nakti noslihka pee Zeraukstes muischas Muhses upê Pahzes pagasta wezakais Tschapulis. Nakti uf mahjahm brauzot, bijis laikam apsnaudees un sirgs eegahjis upê. Plosts bijis otrâ pusê un sirgs buhs laikam zauri peldejis, jo to atrada otrâ rihtâ upes otrâ pusê kahdâs mahjâs, bet brauzeju upes dibinâ. — 7. Julijâ noslihka, pee Bauskas Mehmeles upes tilta sirgu peldinot, kahda Bauskas eedsihwotaja 11 gadus wezs, wisadâ sinâ slawejams un teizams dehls. Wezakeem leelu leelee sirdehsti.

J. K.

Atbilde.

(Eesuhtihts.)

Zeenijamais Sehrona kungs!

Juhs wehstat schinî zeen. Awischu 26. nummurâ par Jelgawas baptistu sadraudsi, ka winai esot delamais peemetees un kora dseedataji tà isbeiguschees, ka balsis eijot juku jukahm un ka lihdsschinigais mahzitajs Eichmana kgs esot, kà jau derehts gans, aiz wilkâ bailehm uf tehwa mahjahm aisbehdsis, un tukschajâ sapulzê weenigi kahdi lautini, aiz garlaizibas pastaigadamees, ee-eijot, un tà tahlaki.

Waj nu Juhs, zeen. Sehrona kungs, buhseet ihsti nowehrtijuschi, ka Jelgawas baptistu sadraudsei delamâ kaita peemetusees, par to katrâ sinâ jaschaubahs; jo kad delamâ kaite peemetusees, tad mahju wezenes to ismehgina peektôs wakarôs zaur swehrschanu un mogschanu kapu smiltis, bet es wehl pee Jelgawas baptistu sadraudses tahdu ismehginajumu ne-esmu nekad nedz dsirdejis un nedz ari redsejis; bet ja Juhsu ihpaschiba sakriht ar Juhsu zeen. „Sehrona“ wahrdu, tad teescham man schkeet, ka gan laikam buhseet Juhs paschi minetâ dilschanas indewê eekrituschi, un tad ari par Juhsu raksteenu ne buht naw ko brihnitees. Zilweks allasch tà mehdz domaht, kà winsch pee sewis pascha juht. Sehrojot, ari naw eespehjams, ismehginaht dseedataju balsu saskanu, jo Sehronim tikai gaudas ween galwâ duhz, un kad Jelgawas baptistu draudses dseedataju koris usdseed kahdu preezigu dseesmu, tad no sewis protams, ka Sehrona kunga gaudas ar preezigahm dseesmahm nekad nesaskan, un kad zilwekam truhkst ihsta preeka, tad wiss pee wina sajuhk. — Ka Eichmana kgs bijis lihdsschinigais Jelgawas baptistu draudses mahzitajs, ir pawisam nepareisi. Eichmana kgs gan kà mans palihgs ispildija Jelgawas baptistu draudsê manu weetu, bet lihdsschinigais mahzitajs winsch naw nekad bijis Jelgawâ. Pawisam ehrmoti isklausahs, ka Eichmana kgs esot „sadraudsi“ atstahjis un aisgahjis uf tehwa mahjahm. Pehz Deewa wahrdeem atstahj katrs mahzitajs basnizu, un kamdehl tad lai Eichmana kgs „sadraudsê“ ween dsihwotu? Wiseem mahzitajeem ir sawas mahzitaja muischas, waj tad Eichmana kgs weens buhtu tamdehl apskauschams, ka winsch sawâs tehwa mahjâs, kà mahzitajs sawâ muischâ, dsihwo? Wisi laudis wasaras laikâ weesojahs, un kamdehl scho swehtu swabadibu tad lai leedsam Jelgawneekeem. Garlaizigus Jelgawneekus baptistu sadraudsê ne buht ne-esmu manijis, jo wisi katrâ reisâ jautri klausahs Deewa wahrdus. Gan kahdi garlaizigi lautini ari jau baptistu sapulzê eeradahs, bet tee wisi ir Rihdseneeki, kuri bes darba Rihgâ usturahs un swehtdeenahm brauz uf Jelgawu sakumôs. Nu, zeen. Sehrona kgs, es wehlos, ka Juhsu gaudas drihsi beigtos, un ka ari Jums buhtu eespehjams, ar Jelgawas dseedatajeem baptistu „sadraudsê“ jauki padseedaht!

J. R.

Wisjaunakahs sinas.

Pehterburgâ, 29. Julijâ. Meklenburgas-Strelizas erzogs Kahrlis Mikelis wakar if Leipzigas, kur apmeklê augstskolu, atbrauza Pehterburgâ, tur pawadiht wasaras brihwdeenas. Tai paschâ laikâ ari Wahzu, Austreeschu un Frantschu karа spehku weetneeki eeradahs Pehterburgâ, suhtiti no sawahm waldibahm, lai buhtu klaht pee Kreewu leelajeem munstureem, kurus schinîs deenâs tur noturehs.

Berlinê, 9. Augustâ (28. Julijâ). Leelsirstene Marija Pawlowna bija maltitê pee keisara Wilhelma Babelsbergas pilî; ari Kreewu suhtneezibas lozekli bija eeluhgti uf scho maltiti. — Edinburgas erzogene, zeļodama uf Darmschtati, brauza zauri Berlinei.

Parisê, 9. Augustâ (28. Julijâ). Sino, ka Frantschi eesahkuschi Kihneeschu pilsehtu Kelungu bombardeereht, un to ari eenehmuschi. Frantschi pagehr, lai Kihneeschi teem ismaksâ 80 milj. naudas.

Parisê, 10. Augustâ (29. Julijâ). Beidsamajâ 24 stundu laikâ koleerî nomira: Marselâ 17, Tulonâ 5 un Ginjakâ 10 zilweku. Deenu eepreeksch Arlê nomiruschi 6. — Sweedru kehninsch wakar atbrauza Parisê.

Româ, 10. Augustâ (29. Julijâ). Wakar tais weetâs, kur lihds schim koleeris eeradees, schai sehrgâ saslimuschi 6 zilweki; 3 no teem miruschi. Tàpat ari 2 no agrak saslimuscheem nomiruschi.

Wehstules un atbildes.

1. K. S. kgam: Kà rahdahs, tad nepasihsteet muhsu Kursemes pastu un nesineet, ka wehstule no Jelgawas uf Berlini wehl reis tik ahtri aiseet, nekà if Kursemes waj Widsemes weenas kirspehles otrâ, — ja, ka pat wehstules if Parises brihsak dabonam sawâ rokâ, nekà Kursemes wehstules. Juhsu raksiu dabujahm par wehlu, ka to wehl buhtu warejuschi usnemt 29. nummurâ; tamdehl to nodrukajahm tikai 30. nummurâ. — Loti brihnijamees, Juhsu wehstuli sanemot, kurâ rakstijaht tik nepazeetigi; bet ari schi nebuhtu neka lihdsejusi, jo bija 4 deenas par wehlu islaista. Juhsu beidsamâ wehstule rakstita 22. Julijâ; bet Jelgawu wina sasneegusi tikai 26. Julijâ. Saldus pasta schtempelê lasams 25. Julijs. Tà tad schi wehstule no Saldus lihdz Jelgawai atnahkusi weenâ deenâ; bet preeksch zeloschanas no M—ma lihdz Saldum tai waijadsejis 4 deenu. Bes tam wehl ja-eewehro, ka pirmdeen preekschpusdeenâ redakzija teek slehgta un pusdeenas laikâ wisa awise jau gatawa, isnemot sludinajumus un wisjaunakahs sinas; jo tad ta jasuhta uf Rihgu, lai teek zensereta. — Beidsot wehl peeminam: kad nahkoscho reis mums atkal ko peesuhteet, tad, luhdsam, atzeratees, ka muhsu pastai gausas kahjas. Pahrmeschanas, kuras issakat pret redakziju, naw it ne buht pelnitas.

2. O. Scheposky kgam: Juhsu raksiu zaur pahrskatischanos dabujahm drusku par wehlu. Talab tik nahkoschâ nummurâ waram isleetaht.

3. Al. W. kgam: Pateizamees; lasiseet 33., jeb, kad buhs eespehjams, jau 32. nummurâ. Kad tik deenu agrak buhtut peesuhtijuschi, tad jau schinî nummurâ buhtum nodrukajuschi.

4. Schwauksta kgam: Ka zaur Sawu, no mums atraidito rakstu muhs gribejaht peekrahpt, to jau tuhlit manijahm, un tagad to ari waram klaiji peerahdiht; jo bes Sawa ne-ihstenâ rakstneeka wahrda (Schwauksts) Juhs redakzijai weenreiz schahdu un otr'reis tahdu ihsteno wahrdu usdewuschi, — pirmo gan aismirsdami, un tahdâ wihsê Sawâs paschu lamatâs nokerdamees. Zeram, ka tahdus stikus wairs neprowesees.

5. H. A. kgam: Paldeews! Labpraht usnemsim.

6. Sz. W. kgam: Pateizamees; lasiseet!

7. J. R. kgam: Ari Juhsu otro atbildi, baptistu leetâ, labpraht usnemsim, bet tikai nahkoschâ nummura peelikumâ. Talab luhdsam, tik ilgi pagaidiht.

8. A. B—ns kgam: Juhsu loti patihkamo rakstu, zik drihz eespehjams, pasneegsim „Paspahrnê“.

9. J. K. kgam: Noschehlojam, ka Juhsu sinas tikai pirmdeen, pehz redakzijas slehgschanas, dabujahm; zitadi jau schoreis saweem lasitajeem winas buhtum pasneeguschi.

10. Daudsewaseescha kgam: Nahkoschâ nummurâ.

11. J. Fr.....n kgam: Pateizamees; bet newaram isleetaht. Suhteet labak sinas no Sawa apgabala.

Dselszeła brauzeeni.

Rihgas-Dinaburgas dselszelsch.

Iseet Rihgâ: 6 45 r., 11 45 pr. p., 4 30 pz. p. un 7 w. — Nonahk Skrihwerôs: 8 52 r., 1 14 un 6 40 pz. p. un 8 59 w. — Nonahk Krihsburgâ: 10 38 r., 2 49 pz. p. un 10 35 w. — Nonahk Dinaburgâ: 1 20, 5 25 pz. p. un 1 10 r.

Iseet Dinaburgâ: 5 45 r., 5 pz. p., 8 40 w. — Nonahk Krihsburgâ: 7 59 r., 7 14 pz. p., 10 54 w. — Nonahk Skrihwerôs: 7 40 r., 9 34 r., 8 50 w., 12 29 w. — Nonahk Rihgâ: 9 45 r., 11 35 pr. p., 10 55 w., 2 20 r.

Rihgas-Tukuma dselszelsch.

Iseet no Rihgas (Bolderajas bahnuscha): 9 50 r., 6 p. p. un 8 30 w. — Nonahk Dubultôs: 10 55 r., 7 5 p. p. un 9 32 w. — Nonahk Tukumâ: 12 22 p., 8 32 w. un 11 n.

Iseet no Tukuma: 6 10 r., 2 55 p. p. un 9 w. — Nonahk Dubultôs: 7 42 r., 4 24 p. p. un 10 34 w. — Nonahk Rihgâ: 8 45 r., 5 30 p. p. un 11 45 w.

Rihgas-Jelgawas dselszelsch.

Iseet no Rihgas (Bolderajas bahnuscha) 10 10 r., 1 40 p. p. un 7 55 w. — Nonahk Jelgawâ 11 20 pr. p., 2 51 p. p. un 9 5 w. — Iseet no Jelgawas 3 6 p. p. un 9 21 w. — Nonahk Moscheikôs 6 15 w. un 12 8 r.

Iseet no Moscheikeem (Leepajas bahnuscha) 4 47 r. un 7 41 w. — Nonahk Jelgawâ 7 57 r. un 10 32 w. — Iseet no Jelgawas 8 15 r., 3 53 p. p. un 10 47 w. — Nonahk Rihgâ 9 30 r., 5 6 p. p. un 12 w.

Rihgas-Moscheiku-Leepajas dselszelsch.

Iseet no Rihgas (Bolderajas bahnuscha): 1 40 p. p. un 7 55 w. — Nonahk Moscheikôs 6 15 un 12 8 w. — Iseet no Moscheikeem 6 54 w. un 2 28 r. — Nonahk Leepajâ 9 28 w. un 6 23 r.

Iseet no Leepajas: 10 33 w. un 2 35 p. p. — Nonahk Moscheikôs 1 31 n. un 6 52 w. — Iseet no Moscheikeem 4 47 r. un 7 41 w. — Nonahk Rihgâ 9 30 r. un 12.

Latw. Aw. redaktors: W. Peitan.

Дозволено цензурою. Рига, 30-го Іюля 1884. г.

S l u d i n a j u m i.

Galwas naudas

klaſeereſchana preekſch 1884/85. g. tiks iſdarita:

1) Seſiles pagaſtâ 6. Auguſtâ 1884. g.,
2) Sahtinu kr. pag. 7. „ „
3) Ullpes pagaſtâ 8. „ „
4) Saldus pagaſtâ 10. „ „
5) Kaulizes pag. 11. „ „
6) Kumbres pag. 13. „ „
7) Saldus meſchakunga pagaſtâ 15. Auguſtâ 1884. g.;
8) Leel-Zeezeres pagaſtâ 18. Aug. 1884. g.;
9) Saldus mahzitaja pagaſtâ 25. Auguſtâ 1884. g.

Tee pagaſta lozekli, kuri galwas naudas pamaſinaſchanu wehletos, teek uſaizinati, minetôs terminôs dehl ſawahu eerunahm pee pagaſta waldes eeraſtees. Kuri pagaſta lozekli ar galwas naudas klaſeereſchanu nebuhtu meerâ, war pahrſuhdſibu puſmehneſcha laikâ, no iſſludinatahs galwas naudas klaſeereſchanas deenas rehkinot, pee weetigahs uſraugu teeſas peeneſt, jo wehlak ſuhdſibas netiks pretim nemtas, bet atraiditas.

To lai katrs pareiſi eewehro!

Saldû, 13. Julijâ 1884.

Wiſu mineto pagaſta walſchu wahrdâ:
(№ 484.) Saldus pag. wez.: F. Sawitzky.
(S. W.) Pag. ſkrihw.: A. Günther.

Skrundas pagaſta teeſa uſaizina wiſus tos, kureem buhtu kahdas likumigas teeſibas uſ Skrundas

Zelmeneeku buhdu

lihdſ 24. Septemberim ſch. g., kurſch par weenigo un iſſlehgſchanas terminu nolikts, pee winas meldetees, peekodinadama, ka ahrâ palikuſchee netiks wehlaku klauſiti, bet ka wineem tiks muhſchiga kluſuzeeſchana uſſlikta.

Skrundâ, 11. Julijâ 1884.
(№ 529.) Preekſchſ.: K. Weinbach.
Skrihw.: G. Uecker.

Dſ. Pahzes pagaſta teeſa, Bauſkas aprinkî, zaur ſcho wiſus, kam waijadſigs, uſaizina, 8. Septemberî 1884. g. ſawus praſijumus pee un no noſlihkuſchâ ſcheijenes pagaſta wezakâ Diſdonu un Krauku mahju ihpaſchneeka

Jahna Tſchepula

mantibas uſdot; tâpat teek parahdneekeem ſchis terminſch peekodinahts, pee kam eewehrojams, ka wehlaku neweenu praſitaju neklauſihs, un ar parahdneekeem pehz likuma darihs.

Dſ. Pahzes pagaſta teeſâ, 25. Julijâ 1884.
(№ 11.) Preekſchſ.: A. Untinofky.
S. W.) Rakſtitajs: Kalninſch.

Uſ Talſu zeen. aprinka-teeſas pawehli top no Matkules krona pagaſta teeſas (Talſu aprinkî) zaur ſcho it wiſi nelaika Matkules Beenu mahju ſaimneeka

Kriſtapa Janewitza

parahdu praſitaji uſaizinati, ſawus parahdus un praſiſchanas pee no nelaika atſtahtahs mantibas, lai wini buhtu kahdi buhdami, — **28. Septemberi 1884. g.**, kurſch par weenigo iſſlehgſchanas terminu nolikts, pulkſten 10ôs no rihta, pee ſchihs teeſas waj nu patigi, jeb, kur atwehlehts, pilnwarâ uſdot, un kur waijadſigs, peerahdiht, jeb wehrâ likt, ka pehz ſchî termina wehlaku peeneſtahs parahdu praſiſchanas wairs netaps peenemtas, bet uſ muhſchigeem laikeem atraiditas. Tâpat top wiſi nelaika parahdu nehmeji uſaizinati, ſawus parahdus noliktâ iſſlehgſchanas terminâ uſdot un ſamakſaht, ja zitadi negrib kriſt likumigâ ſtrahpê.

To lai katrs, kam peenahkahs, eewehro!

Tojatôs, teeſas namâ, 20. Julijâ 1884.
(№ 158.) Preekſchſehd.: A. Gaile.
(S. W.) Skrihw.: Günther.

No Sahtinu krona pagaſta teeſas teek wiſi tee, kureem kahdas taiſnas parahdu praſiſchanas buhtu pee nomiruſchâ Rupeiku ſaimneeka

Mikela Skuiſkubra atſtahtahs mantibas,

kâ ari tee, kuri tam ko parahdâ palikuſchi, uſaizinati, **11. Septemberi 1884. g.**, pulkſten 10ôs no rihta, kurſch par weenigo iſſlehgſchanas terminu nolikts, pee ſchihs pagaſta teeſas meldetees, ar to peedraudeſchanu, ka tee, kuri tai deenâ nemeldeſees, ar ſawahm praſiſchanahm pawiſam tiks atraiditi, un ar parahdu ſlehpejeem pehz likumeem darihts.

Sahtinu teeſas namâ, 23. Julijâ 1884.
(№ 261.) Preekſchſ.: J. Weſcheneek.
(S. W.) Pag. ſkr. w.: A. Günther.

Labako Kreewu

petroleju,

10 kap. ſtopâ,
pahrdod
C. Höpkeris, Jelgawâ,
ſahls un ſilku pahrdotawâ.

Superfosfatu

tura uſ lehgera un pahrdod lehti
C. Höpkeris.

Rihgas

kaulu miltus,

Angtu

superfosfatus

pahrdod lehti
Hermanis Stieda, Rihgâ.

Schtahtsrahts

Dr. Korotkewitſch-Corvins

Kurſemes daktera teeſas preekſchneeka weetneeks,
ahrſtê it ſewiſchki

ſeeweeſchu u. behrnu ſlimibas.

Dſihwes weeta Jelgawâ, Skrihwera eelâ Nr. 9.

Runas ſtundas: pirmdeenâ pehzpuſd. no pulkſt. 3 lihdſ 6; otrdeenâ preekſchpuſd. no pulkſt. 10 lihdſ 11, pehzpuſd. no pulkſten 3 lihdſ 6.

Es dſihwoju no 24. Julija ſ. g. Annas eelâ Nr. 1, Hagera namâ, pretim paſta nama dahrſam.

Dakteris Bluhm.

Dakteris,

pabeidſis ſawu ſtudeereſchanu Maſkawas pilſehtas uniwerſitetê un ari laiku pehz tam praktiſeerejis, ir tagad uſ dſihwi apmetees

Schaimes muiſchelê,

1 werſti no Schaimes meeſta, un **peenem ſlimneekus katru deen' un katru brihdi.**

Dakteris **Sketters.**

Jelgawas aprinka-ſkola.

Jaunu ſkolenu peemeldeſchanas teek nemtas preti **7. Auguſtâ ſch. g.** ſkolas namâ, Eſara eelâ № 4; uſnemſchanas eſamenis buhs **8. Auguſtâ**, pulkſten 9ôs rihtâ.

Peemeldejotees japeeneſs: kriſtamâ un baku ſihme, kâ ari beidſamâ ſkolas leeziba.

Skolas inſpektors: **Sadowſky.**

Skolas ſina.

Jelgawas diwklaſigâ Keiſara Aleksandera II. ſkola, kura atrodahs Eſara eelâ, pretim Reformatu baſnizai № 15, dara zaur ſcho ſinamu wezakeem un wiſeem ziteem, kuri grib ſawus behrnus laiſt mahzibâ wirſpeeminetâ ſkolâ, ka no **7. Auguſta ſ. g.** eeſahkſees ſkolneeku peenemſchana, un mahzibas ſtundas no **9. Auguſta 1884. g.** Tanî diwklaſigâ ſkolâ it ihpaſchi ſkaidri un gruntigi mahza Kreewu walodâ, tâ ka ſkolneeki pehz eſamena dabon pa-ihſinaſchanas gadus kara beneſtâ.

Turklaht daru ſinamu, ka ari pee manis war korteli dabuht **ſkolas behrni,** kas Jelgawas ſkolas apmeklê, un tee no manis ſkolas darbôs teek pahrluhkoti un ari war eemahzitees pa kreewiſki runaht.

Skolas wezakais: **A. Gutkows.**

Tehrpatas elementar-ſkolotaju

ſeminarâ

ſchogad
7. Auguſtâ
jannus audſekuſus uſnems.
Seminara inſpektors: **Maaſs.**

Jelgawas
Annas baſnizas ſkolâ
mahziba
preekſch ſkolneekeem
un ſkolneezehm
eeſahkſees
7. Auguſtâ ſch. g.
Skolas preekſchneeks: **Bahr.**

Sludinajums.

Zaur ſcho daru la'pni ſinamu, ka **Saldus meeſtâ,** Upesmuiſchas eelâ, podneeku meiſtera Kemmlera namâ, no augſtas waldibas atwehletu

elementarſkolu

eſmu atwehris. Dſihſchos notak'ween, mahzibu wadiht pehz ſawas wiſu labakahs ſinaſchanas un eeſpehjas; tâpat ari uſnemos ſkolenus ſagatawot uſ augſtakahm ſkolahm. Skola eeſahkſees **7. Auguſtâ ſch. g.** Luhdſu, ſkolenus peemeldeht manâ dſihwoklî, no 15. Julija ſahkot. — Mani ſkoleni ari dabuhs pee manim pirkt wiſas ſkolas waijadſibas; tâpat ari gahdaſchu un ruhpeſchos par wiſu, kâ peenahkahs. Skolas nauda par elementarmahzibu 5 rubl. par ſemeſteri.

Zeen. wezakeem laipni peedahwadamees, ſihmejos ar augſtzeenibu

H. Reinſchüſſel,
ſkolas preekſchneeks.

Jelgawas

kurlmehmu ſkolâ

uſnems ſch. g. **Auguſta mehneſcha 1. deenâ** atkal jaunus Latw. kurlmehmus behrnus, wezumâ no 7 lihdſ 12 gadeem. — Pee behrna uſnemſchanas ir janodod kruſtiſchanas ſihme, baku ſihme un daktera ſihme par behrna weſelibu.

Gada maksa ir: par behrnu, kas weenumehr paleek ſkolâ, 100 rubku ſkolas- un uſturas nauda; par behrnu, kas uſturahs tikai deenu ſkolâ, un tur dabu puſdeenu, 60 rubku; par behrnu, kas tikai deenu uſturahs ſkolâ, bez puſdeenas ehdeena, 30 rubku.

Klahtakas ſinas katrâ brihdi dabonamas pee ſkolas preekſchneeka

C. Krauſes.

Ruſton, Proktor un beedra, Rihgâ,

pilſehtas Kalku eelâ № 6,

wiſadu ſemkopibas maſchinu u. ſkunſtigu mehſlu pahrdotawâ

atrodahs leelâ iſwehlê: **Flöthera ſtiftu kulmaſchinas.**

Flöthera platſehſchanas maſchin. wehtiſchanas maſchinas.

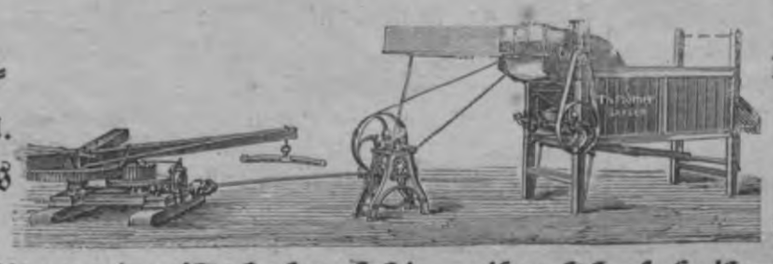

Flöthera tſchetrlemeſchu arkli, ekſelumaſchinas.

Lokomobiles un twaiku kulmaſchinas iſ paſchu fabrikas, Linkolnâ.

Waltera A. Wooda labibas un ſahles plaujmaſchinas.

Original „Tiger" ſirgu grahbeklis.

R. Sacka uniwerſalee arkli. — Ehrgtu u. Sweedru arkli. — Ezeſchas. — Sehklas apklahjeji u. t. t.

Skunſtigi mehſli, kâ: **ſuperfoſfati, kaulu milti, kainits, ſehrſkahbais amonjaks u. t. pr.**

Pilſehtas Kahrku eelâ,

J. W. Grahmann — Rihgâ,

eepretim Tukumas bahnuſim.

ſemkopibas maſchinu un rihku lehgeris.

Richard Garret

un dehla

garainu kulumahs maſchinas

wiſadôs leelumôs.

„Oeſverum's Bruk" un **„H. F. Eckert"** ween- un tſchetrlemeſchu **arkli, ſehjas-, ſahles-** un **labibas plaujmaſchinas, ſirgu grahbekli,**

ſtiftu kulſchanas maſchinas,

wiſjaunakajâ konſtrukzijâ,

puzmaſchinas, ſudmalas, ekſetu maſchinas, wiſpahrigi ſemkopibas maſchinas un rihki preekſch **wiſahm ſaimneezibas waijadſibahm.**

Superfoſfati,

augſt- un widgrahdigee.

Kaulu milti,

loti ſmalki ſamalti.

Jahna

baſnizas ſkola

pahrzelta no Paſta eelas uſ **Sako eelu,** kur ſew pati pirkuſi ſkolas namu.

Skolenu peeteikſchana: **6., 7. un 8. Auguſtâ,** no pulkſten 8—10eem no rihta, pee mahzitaja Katterfelda kga. Mahziba ſahkſees 13. Auguſtâ ar jaunâ ſkolas nama eeſwehtiſchanu.

Skolotajs: **C. Siegmunds,**
Salajâ eelâ № 30.

Mahziba

Trijadibas baſnizas ſehnu ſkolâ eeſahkſees **otrdeen, 7. Auguſtâ ſch. g.**

Behrni,

kas **Kuldigâ** ſkolas apmeklê, war labu korteli dabuht pee **G. Dundura,** Jelgawas eelâ, Alſchewitza namâ.

Penſionari

teek laipni korteli, kâ ari koſtê nemti, Jelgawâ, Pehtera eelâ № 8, pee Neuburga kundſes.

Skolas behrni

atrod korteli Jelgawâ, Katolu eelâ № 33, pee rewiſora Burkewitza kga.

Skolas behrni

no laukeem teek peenemti korteli un, kas wehlahs, ari koſtê, Jelgawâ, Eſara eelâ № 27, pee akziſes uſrauga C. Jakobſohna.

Skolas behrni

atron laipni uſnemſchanu Paſta eelâ № 2.

Skolneeki

atron korteli ar ihpaſchahm iſtabahm un laipni uſnemſchanu. War peepraſiht Jelgawâ, Dobeles eelâ № 10, ſehtâ.

Sehni un meitenes,

kas Jelgawas ſkolas apmeklê, atron laipni uſnemſchanu, kâ ari uſſkatiſchanu un peepalihdſeſchanu ſkolas darbôs, pee M. Gelnera kundſes, Skrihwera eelâ № 42, ſehtâ.

Kahrlis Berg,

Jelgawâ — Katolu eelâ — Jelgawâ.

Pilnigs materialu-pretſchu weikals.

Pahrdod par peeklahjigahm zenahm ihpaſchi **ſuperfoſfaku, ſahli, ſilkes, akmenu ogles, akmenu darwu, linu dſiju ſchkehrinus** wiſadôs nummurôs u. t. j. pr.

P. van Dyka pehznahzeji,

Rihgâ, Leelajâ Smilſchu eelâ № 18,

peedahwâ par **loti labahm atſihtahs lehtahs twaiku**

kulamahs maſchinas,

faſtahwoſchas iſ: 3 ſirgu ſpehku lokomobiles un Eppleja patentu tihriſchanas kuhleja, pilnigâ eeriktê, lihdſrehkinot wiſas ſikſnas un waijadſigahs leetas.

Makſâ 1750 rubku, ſanemot Rihgâ.

Slaweni paſihſtamos

Packarda ſuperfoſfatus

tura uſ lehgera un nem apſtelleſchanas preti

K. Heilsbergis,
Jelgawâ, pee tirgus platſcha, blakus apteekai.

Meitenes

atron korteli Jelgawâ, Katolu eelâ № 45, ſehtâ.

Uſ jauno ſkolas puſgadu peedahwaju par lehtahm zenahm wiſas

rakſtamahs leetas,

kâ ari wiſas

ſkolas grahmatas

jaunas un bruhketas. Bruhketas ſkolas grahmatas, kas wehl teek ſkolâs leetatas, apmainu pret zitahm, jeb pehrku par wiſaugſtakajahm zenahm.

Max Löwenſteins jun.,
Jelgawâ, Leelahs- un Paſta eelas ſtuhri, Stamma namâ.

Sirſnigu pateizibu

iſſakam Jelgawas labprahtigajeem uguns-dſehſejeem, it ihpaſchi Gramkau, Ruhting un Petrewitz kungeem, kas, ſawu weſelibu neſkonedami, jau otru reiſ muhſu namiņu ar Deewa palihgu no uguns leeſmahm paglahbuſchi; tâpat ari ſirſnigi pateizamees kwartal-uſraugam Buſcha kungam un wiſeem draugeem un kaimineem, kas mums nelaimes brihdî ſneeguſchi palihdſigu roku.

Ferdinands un **Lina Stölzer.**

Apteekis.

Zeen. publikai par ſinu, ka

Cezawâ,

pee Rihgas leelzeła,

apteeki

eſmu atwehris.

Cezawâ, Julijâ 1884.

Prowiſors **Monkewitz.**

Saldus

ſahlu pretſchu bode

atrodahs wehl arweenu **Hirſchfeldta namâ,** un peedahwâ wiſadas apteekaru prezes par lehtakahm zenahm, pee kreetnas apdeeneſchanas. **J. Schauxtel.**

Zeen.

krodſeneekeem,

it ihpaſchi wiſeem **lauzeneekeem,** pagodinajos it paſemigi pawehſtiht, ka es ar ſchi gada 1. Julija ſahkot, **Jelgawâ,** uſ **paſcha tirgus platſcha, Michelſona kga** namâ, **teeſcham pretim Goertza kga apteekai,** ſem firmas

„Karl Kronberg"

leelu

wihnu, daſchadu **likeeru, ſchpirtu,**

kâ ari wiſwiſadu zitu

ſchnabu noliktawu

eerihkojis. — Pahrdodu daudſumâ, kâ ari maſumâ **labako Rihgas** un ahrſemes prezi, un par **lehtakeem** tirgeem. Geſpehjams man tas tamdehl, ka es ar leelakahm un ſlawenakahm eeſch- un ahrſemes firmahm ſakarâ ſtahwu.

It wiſeem jo laipnu un lahrtigu apkalpoſchanu apſolidams, paleeku es tai neſchaubigâ zeribâ, ka zeen. lauzeneeki waijadſibas brihſchôs manu jauno weikalu pehz ceſpehjas pabalſtihs.

Ar zeenibu

Kahrlis Kronbergis,
bijuſchais darifchanu wedejs pee C. Sillera kga.

Peeſihme: Dſehreenu makſas pahrſkats ir manâ kantorî katrâ brihdî **par welti** dabonams.

Iſpahrdoſchanas deht

pahrdod

13% Ohlendorfa

ſuperfoſfatus

par paſeminatahm zenahm

Otto Weſtermanis,
Jelgawâ.

Bakuſes

kalku zeplis pahrdod

kalkus

ik brihdi.

Uſ nahkamo ſkolas puſgadu es peedahwaju wiſas

ſkolas grahmatas,

kahdas Bauſkas un Jelgawas ſkolâs leetâ, tik pat pa wezam, kâ ari jaunas. Tâpat ari peedahwaju wiſadas ſkolas

rakſtamahs leetas.

H. Allunans,
Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 21, un **Bauſkâ,** Sudmalu eelâ, daktera Johna kga namâ.

Manâ apgahdeenâ iſnahza:

Grahmata

par

peeklahjigu un ſmalku uſweſchanos.

Pamahziſchana, kâ godprahtigi un peeklahjigi ja-uſwedahs weeſibâs, meelaſtôs, danzojot, dſimſchanas ſwehtkôs, kahſâs, wiſites taiſot, lihdſjuhtibu parahdot u. t. pr. un kâ ja-iſturahs weeſu ſaimneekam un weeſam. Padoms katram. Makſâ 30 kap.

H. Allunans,
Jelgawâ un Bauſkâ.

Wiſâs grahmatu bodês dabunama:

Pamahziſchana,

kâ

ſkunſtigee mehſli

Baltijas gubernâs ir leetajami.

Wahziſki
no
profeſora **G. Thoms,**
Rihgas politeknikas iſmeklinaſchanas ſtacijas preekſchneeka.

Latwiſki
no
Hugo Schmidt.
Makſâ **30** kap.

Дозволено цензурою. Рига, 30-го Іюля 1884. г.

Drukahts pee J. W. Steffenhagena un dehla.
(Tê klaht peelikums.)